

INSTRUKCIJOS

KLAUSIMYNAS MVĮ FINANSINIŲ

ATASKAITŲ NAUDOTOJAMS

ĮVADAS

Šis klausimynas – tai 20 Europos šalių atliekamos apklausos apie MVĮ apskaitos prievoles pirmasis žingsnis. Šia apklausa siekiama nustatyti ir išanalizuoti naudotojų MVĮ apskaitos informacijos poreikius Europoje ir pačių MVĮ apskaitos informacijos poreikius nefinansinės verslo ekonomikos srityje. Apklausos rezultatus bus galima naudoti bendroje Europos teisinėje sistemoje, siekiant modernizuoti ir supaprastinti Apskaitos direktyvas¹.

Nuo 2007 m. Europos Komisija numatė supaprastinti ES bendrovių teisės, apskaitos ir audito taisykles. Pastaruoju metu Europos Komisija pasiūlė mikrosubjektams netaikyti Apskaitos direktyvų² ir taip pat paskelbė, kad artimoje ateityje modernizuos ir supaprastins Apskaitos direktyvas³.

Vadovaudamasi šia bendra perspektyva, Europos Komisija nusprendė, kad reikėtų atlikti apklausą, siekiant tiek iš naudotojo, tiek iš rengėjo pusės susidaryti bendrą įspūdį apie esamas apskaitos prievoles ir MVĮ apskaitos informacijos poreikius Europoje nefinansinės verslo ekonomikos srityje.

Apklausos tikslas – gauti duomenų, kuriuos ateityje bus galima naudoti Europos lygmeniu įgyvendinant MVĮ politikos iniciatyvas dėl esminės apskaitos informacijos teikimo įvairioms MVĮ suinteresuotosioms šalims, kad jos galėtų gauti reikiamą apskaitos informaciją ir, kita vertus, neužkrautų nereikalingos administracinės naštos MVĮ nepakenkiant finansinių ataskaitų teikimo kokybei.

KLAUSIMYNE VARTOJAMOS SĄVOKOS

MVĮ dydžiai

MVĮ klausimyne skirstomos į keturias dydžio kategorijas. Dydžio kategorija nustatoma, kai atitinkama du iš trijų kiekvienos dydžio kategorijos kriterijus:

1. Vidutinis subjektas⁴

Bendro balanso suma ne didesnė kaip 17 500 000 eurų;

Grynosios pajamos ne didesnės kaip 35 000 000 eurų;

Vidutinis darbuotojų skaičius ne didesnis kaip 250.

¹ Ketvirtoji bendrovių teisės direktyva (78/660/EEB) ir Septintoji bendrovių teisės direktyva (83/349/EEB)

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52009PC0083:EN:NOT>

³ http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/sme_accounting/review_directives_en.htm

⁴ Ketvirtosios bendrovių teisės direktyvos 78/660/EEB 27 straipsnis su pakeitimais, padarytais 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/46/EB

2. Mažas subjektas⁵

Bendro balanso suma ne didesnė kaip 4 400 000 eurų;
Grynosios pajamos ne didesnės kaip 8 800 000 eurų;
Vidutinis darbuotojų skaičius ne didesnis kaip 50.

3. 1 mikrosubjektas⁶

Bendro balanso suma didesnė kaip 500 000 eurų;
Grynosios pajamos didesnės kaip 1 000 000 eurų;
Vidutinis darbuotojų skaičius didesnis kaip 10.

4. 2 mikrosubjektas

Bendro balanso suma ne didesnė kaip 500 000 eurų;
Grynosios pajamos ne didesnės kaip 200 000 eurų;
Vidutinis darbuotojų skaičius ne didesnis kaip 10.

Norint susidaryti tikslesnį vaizdą apie mikrosubjektus visoje Europoje, šioje apklausoje mikrosubjekto kategorija skirstoma į dvi skirtingas subkategorijas (1 ir 2). Sprendžiant iš situacijos didžiosiose Europos valstybėse, kuriose MVĮ skaičius didžiausias (pvz.: Italijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje), daugelis MVĮ susideda iš mikrosubjektų, kurių grynosios pajamos nepaisant darbuotojų skaičiaus yra gerokai mažesnės negu Komisijos pasiūlyme nurodyta riba, tiksliai nuoroda pateikiama 6 išnašoje. Dėl šios priežasties manoma, kad būtina šioje apklausoje numatyti mažesnę grynujų pajamų ribą. Todėl šiame klausimyne rasite 2 kategorijos mikrosubjektus, kaip nurodyta pirmiau.

MVĮ teisinė forma

Antrasis klausimyne naudojamas kriterijus – MVĮ teisinė forma, kuri gali būti tokia:

A tipas: šiai kategorijai priskiriamos akcinės bendrovės, kurių akcijų savininkų atsakomybė yra ribota. Ribota atsakomybė reiškia, kad įmonės akcininkai atsako įmonės kreditoriams iš pradžių investuotu kapitalu, t. y. nominali akcijų vertė ir bet kokios premijos, kurias įmonė sumokėjo už akcijų išleidimą. Tokiu būdu akcininkų asmeninis turtas apsaugomas, jeigu įmonė tampa nemoki, tačiau į įmonę investuotos lėšos prarandamos.⁷

B tipas: šiai kategorijai priskiriamos nuosavybės teise priklausančios ribotos ir neribotos atsakomybės bendrijos, kooperatyvai, asociacijos ir t. t. Nuosavybės teise priklausančių ir valdomų **ribotos** atsakomybės bendrijų nariai atsako savo įnašų suma, tačiau su sąlyga, kad jie nesikiša į ūkio subjekto valdymą. Kita vertus,

⁵ Ketvirtosios bendrovių teisės direktyvos 78/660/EEB 11 straipsnis, su pakeitimais, padarytais 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/46/EB

⁶ Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvos 78/660/EEB dėl tam tikrų tipų bendrovių metinių atskaitomybių nuostatas dėl mikrosubjektų pasiūlymo, priimto 26.2.2009 KOM (2009) 83, galutinis, 1 straipsnis.

⁷ Išvardintos įmonės nepriklauso šiai kategorijai šioje apklausoje.

neribotos atsakomybės bendrijos partneriai kiekvienas atskirai atsako už visas verslo skolas. Šiuo atveju partneriai visi kartu ir kiekvienas atskirai yra atsakingi už bendrijos skolas. Partnerių atsakomybė yra neribota ir dėl to jiems tiesiogiai galima pareikšti ieškinį už bendrijos skolas.

C tipas: šiai kategorijai priskiriamos nuosavybės teise priklausančios ir valdomos įmonės, kuriose asmeninė atsakomybė yra neribota, tokios kaip individualios įmonės (neturinčios juridinio asmens teisių), dar vadinamos personalinėmis įmonėmis, kurių savininkas ir valdytojas yra vienas asmuo. Šio tipo įmonėse nėra teisinio skirtumo tarp verslo savininko ir pačio verslo. Dėl šios priežasties savininko atsakomybė yra neribota. Tai „individuali“ įmonė dar ir dėl to, kad jos savininkas neturi partnerių.

Lentelėje pateikiami dydžio ir teisinės formos deriniai

Ūkio subjektai	Vidutiniai	Maži	Mikro- 1	Mikro- 2
A tipas				
B tipas				
C tipas				

Naudotojas

Naudotojas – tai asmuo, kuris naudoja MVĮ finansines ataskaitas priimdamas su profesija susijusius sprendimus, pvz.: bankininkas arba kreditorius, mokesčių inspektorius, verslo savininkas, vadovas, tiekėjas, klientas arba darbuotojas.

KLAUSIMYNO DALYS

1 dalis – BENDRO POBŪDŽIO INFORMACIJA (1–9 klausimai)

Šioje dalyje laukeliuose pateikite bendro pobūdžio informaciją apie ūkio subjektą, kuriame dirbate.

2 dalis – BENDRŲ MVĮ APSKAITOS INFORMACIJOS PRIEVOLIŲ APŽVALGA (10–14 klausimai)

Šioje dalyje pateikite savo nuomonę apie bendruosius reikalavimus, kurie keliami apskaitos informacijai, visų dydžių ir teisinių formų subjektams, su kuriais susiduriate kaip naudotojas.

Į 10-11 klausimus atsakykite:

- „+“, jeigu gaunama apskaitos informacija yra pakankama (pvz.: išsami, pilna ir (arba) atitinka informacijai keliamus reikalavimus);
- „-“ jeigu gauta finansinė informacija yra nepakankama (pvz.: neišsami, nepilna ir (arba) neatitinka informacijai keliamų reikalavimų);
- „=“, jeigu negalite atsakyti.”

Atsakydami į 12–13 klausimus, pažymėkite pasirinktą atsakymą, pasirinkę atsakymą „Ne“, paaiškinkite, kodėl pasirinkote šį atsakymą.

Taip pat šioje dalyje pateikiamas 14 klausimas, į kurį reikia atsakyti arba „Taip“, arba „Ne“. Pasirinkę atsakymą „Taip“, jį pažymėkite, pasirinkę atsakymą „Ne“, paaiškinkite, kodėl pasirinkote šį atsakymą.

3 dalis – KONKREČIŲ MVĮ APSKAITOS INFORMACIJOS PRIEVOLIŲ APŽVALGA (15-20 klausimai)

Šioje dalyje nurodykite savo MVĮ apskaitos informacijos poreikį.

Atsakydami į 15-16 klausimus, pažymėkite pasirinktą atsakymą.

Atsakydami į 17-18-19 klausimus, pažymėkite laukelį su numeriu ir nurodykite, kiek svarbos teikiate konkrečiai apskaitos informacijai (balanso elementams, pelno (nuostolio) ataskaitos elementams ir kitai informacijai).

Svarba išreiškiama skaičiais skalėje nuo 0 iki 3:

0 – nebūtina

1 – naudinga

2 – būtina

3 – būtina ir verta išsamiai išanalizuoti arba išplėsti, arba diferencijuoti

Atsakymai gali skirtis, priklausomai nuo ūkio subjekto teisinės formos, t. y. A, B ir C tipo ir dydžio (VIDUTINIS, MAŽAS, MIKRO- 1 IR MIKRO- 2).

Galiausiai į 20 klausimą atsakykite „Taip“ arba „Ne“ ir jeigu atsakymas yra „Taip“, nurodykite, kodėl.

4 dalis – PASIŪLYMAI, KAIP TOBULINTI (21-22 klausimai)

Šioje dalyje pažymėkite atsakymą „Taip“, jeigu manote, kad finansinės ataskaitos turėtų būti išsamesnės arba paprastesnės.

Jeigu į pirmiau pateiktą klausimą atsakėte „Taip“, nurodykite, į kokius elementus reikėtų atsižvelgti, turint galvoje skirtingus ūkio subjektų tipus (jų dydį ir teisinę formą).

5 dalis – Konkrečių „MVĮ skirtų TFAS“ elementų įvertinimas (23–31 klausimai)

Šioje dalyje pateikite savo nuomonę apie taisykles dėl tam tikrų MVĮ skirtų TFAS elementų vertinimo ir atskleidimo (šioje dalyje terminai vartojami vadovaujantis „MVĮ skirtais TFAS“, t. y. TAST apskaitos standartais). Pateikite savo požiūrį, komentarus, susirūpinimą keliančius dalykus, pastabas ar kritiką dėl kiekviename klausime pateiktų elemento kriterijų.

6 dalis – PAPILDOMOS PASTABOS

Šioje dalyje galite nurodyti, kokie papildomi MVĮ apskaitos prievolių elementai, Jūsų manymu, turėtų būti prieinami trečiosioms šalims arba kokius norėtumėte gauti iš MVĮ. Atkreiptinas dėmesys, kad šioje dalyje nagrinėjami dalykai neturėtų būti aptarti atsakant į pirmiau pateiktus klausimus. Šie elementai Jums, kaip finansinių ataskaitų naudotojui, turi būti naudingi ir būtini.